

Per scolaziun e scuntrada

160 personas d'instrucziun ein separticipadas ier al Di da romontsch 2018

■ **(anr/abc) Ier mesjamna avonmiezgi han ils affons dallas scolas romontschas dalla Surselva giu liber. Lur scolastas e scolasts han numnadamein giu scola. Ellas ed els ein separticipai a Glion al Di da romontsch dalla Conferenza generala romontscha sursilvana.** *Francescg Friberg*, il president dalla Conferenza generala romontscha sursilvana (CGS), ha saviu beneventar 160 scolastas e scolasts. Ellas ed els fan part d'in'uniun cun finamira circumscretta en dus cavazzins: scolaziun e scuntrada. Dapi biars onns ei la rimnada dil personal d'instrucziun dallas scolas romontschas ella Casa Sentupada dallas soras dominicanas dalla claustra a Glion. Igl andament di Di da romontsch ei organisau aschia che scolastas e scolasts han caschun da discuorer in cun l'auter, ei dat pausas ed era els luvratoris san ellas ed els brattar experientschas e tgirar il contact. L'uniun sefuorma da scolastas e scolasts da tut ils scalems e genres. Musadras, scolastas e scolasts primars, secundars, gimnasials, catechetas e cate-

chets tochen tier pedagogas e pedagogs curativs sevesan gl'emprem tiel caffè, lu serepartan tuttas e tuts en differentas stanzas per suandar ils luvratoris ni referats. L'autra part dalla dieta ei la radunonza generala dall'uniun purtadra dalla CGS.

Dils Schuobacheclers...

Uonn ei la radunonza generala stada igl avonmiezgi ed il suentermiezgi han tuts visitau in dils tschun moduls annunziai. Uonn han participontas e participonts saviu emprender d'enconuscher mieds d'instrucziun novs. In da quels senumna «Filtric – il mied d'instrucziun per lavurs manilas». *Nadia Cathomas* ha translatau il mied «verlixt&zugenäht» ed adattau quel pil diever ellas scolas romontschas. Il mied ha ella copiau da maniera originala sin in stick electronic en fuorma d'inaforsch. Grazia agl engaschi dalla CGS e sia fracziun da scolastas da textil lavuran las scolas gia cul «Filtric». In referat dil suentermiezgi ei sededicaus als Schuobacheclers. Cun impuls e sustegn

ideal e material dil Museum regiunal Surselva han *Andrea Veraguth*, *Andrea Monn* e *Nina Casanova* schaffiu in mied nizeivel per la scola. Cun quel emprendan ils affons la moda da viver da lur urats ed urats, e tgei ch'ei muntava per affons da stuer ir egl jester. Il mied d'instrucziun dils Schuobacheclers intimescha da far damondas, da cumparegliar e trer conclusiuns tier il svilup dalla societad e dils dretgs dils affons.

... dil graun e dil paun

In ulteriur modul han *Aurelia Bergamin* e *Patricia Cadruvi* menau. Las duas scolastas da textil e tenercasa han introduciu el mied «Dil graun tiel paun». En collaboraziun cun *Marianne Fischbacher*, curatura dil Museum Regiunal Surselva, han ellas sviluppu quel, scolaras e scolaras san far leutier lavur pratica, experimenter co igl ei da far paun e sedumandar tgei ch'ei drova pil nutriment fundamental dil carstgaun. Sper il material theoretic cun proverbis, maletgs, ina canzun e fegls da repetiziun san ils affons separticipar a luvratoris pratics, propi cun far paun el pistrin.

In ulteriur modul che scolastas e scolasts han saviu absolver ier ei staus quel da far teater. Il collaboratur dalla Lia Rumantscha ed actur *David Flepp* ha menau quei luvratori. *Monique Huonder* ha daferfion referiu tier la tematica «Giugs el lungatg» e cun *Rilana Cadruvi* ha ina gruppa saviu s'approfundar ella tematica «Puls e ritmus, numds da tuns – lein emprender cun giugs e canzuns».

Sustegn pil romontsch als gimnasis

Avon che las 160 personas ein idas ellas diversas stanzas dalla Casa Sentupada ha la suprazionza dalla CGS clamau alla radunonza generala. Francescg Friberg e ses consuprazionts *Aluis Hosang*, *Catrina Steger*, *Riccarda Caderas*, *Pieder Antoni Halter* ed *Adrian Cathomas* han menau quella a moda speditiva. En siu rapport annual ha il president menziunau las vastas activitads dil 2017/18. In accent ei igl engaschi pil material didactic romontsch staus. La CGS ha puspei instradad ed accompignau la produczion da mieds d'instrucziun. Era la premura pil Center linguistic online Celion ed il center didactic online romontsch Cedid cuntinuescha. Omisduas plattafuormas rimnan ils interess dalla CGS e dallas duas autras conferenzas generalas romontschas, la Conferenza generala romontscha dil Grischun central e la Conferenza Generala Ladina.

Alla fin dalla radunonza generala ha il representant dalla LR, *Conradin Klais*, informau che l'instrucziun da romontsch els gimnasis seigi ussa reglada cun ina clara basa legala. Quei munta denter auter che la scola claustrala da Mustér savess dar dapli peisa al romontsch. Sch'ella fuss prompta da far quei profitass il gimnasi da contribuziuns supplementaras che la regenza sa lubir d'ussa naven.

In stick original cun cuviarta originala: *Nadia Cathomas* ha creau quei pil mied d'instrucziun «Filtric».

FOTOS A. BEELI

In grond chor cun 160 cantaduras e cantadurs: Alla fin ha la radunonza generala cantau canzuns en quater vuschs.